

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně **J. F.**, zastoupené: Mgr. Kamilem Andree, advokátem se sídlem Olomouc, Ostružnická 18, proti žalovaným: **1) Městskému úřadu Bruntál**, se sídlem Bruntál, Nádražní 20, **2) Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje**, se sídlem Ostrava, 28. října 117, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 9. 2004, č. j. 22 Ca 15/2004 - 36,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**

II. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Ostravě, kterým byla odmítnuta její žaloba proti rozhodnutí Městského národního výboru v Bruntále ze dne 15. 12. 1988, č. j. Výst. 332/4-1959/88-Su, jímž bylo vydáno stavební povolení na rekonstrukci vedení vysokého a nízkého napětí a výstavby trafostanice v obci V., dále rozhodnutí Městského úřadu v Bruntále ze dne 7. 3. 1991, č. j. Výst. 332/1-89/91-Su, jímž bylo vydáno kolaudační rozhodnutí na tutéž stavbu, a přípisu Okresního úřadu v Bruntále ze dne 6. 8. 2002, č. j. RR-1156/02/Ká. Krajský soud žalobu v části směřující proti dvěma uvedeným rozhodnutím odmítl jako předčasně podanou podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť stěžovatelka nevyčerpala řádné opravné prostředky, které zvláštní zákon připouští, a žaloba tak byla podle § 68 písm. a) s. ř. s. nepřipustná. V části směřující proti přípisu Okresního úřadu v Bruntále byla žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť se nejednalo

o rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., nýbrž o úkon, který je ze soudního přezkumu podle § 70 písm. a) s. ř. s. vyloučen.

Stěžovatelka proti tomu v kasační stížnosti uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Konkrétně pak namítá, že pokud nebyly splněny podmínky pro podání žaloby v den jejího podání, tj. 9. 8. 2003 (pozn. soudu: správně má být 11. 8. 2003), pak tyto podmínky byly bezpochyby dány ke dni, kdy krajský soud o věci rozhodoval, tj. 23. 9. 2004, neboť to již bylo o řádném opravném prostředku proti napadenému kolaudačnímu rozhodnutí rozhodnuto (dne 26. 3. 2004 bylo odvolání žalobkyně zamítnuto jako nepřipustné). Stěžovatelka k tomu poukazuje na § 64 s. ř. s. a jeho prostřednictvím na § 167 odst. 2 a § 154 odst. 1 občanského soudního řádu, podle kterých je pro usnesení rozhodující stav v době jeho vyhlášení, nikoli v době podání žaloby. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaní se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatelka v kasační stížnosti v rozporu s § 106 odst. 1 s. ř. s. neuvádí, v jakém rozsahu rozhodnutí krajského soudu napadá. S ohledem na uplatněné důvody, kterými brojí pouze proti odmítnutí její žaloby směřující proti rozhodnutí Městského úřadu v Bruntále ze dne 7. 3. 1991, č. j. Výst. 332/1-89/91-Su, přezkoumal Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí pouze v rozsahu odmítnutí její žaloby proti tomuto rozhodnutí. Stěžovatelka totiž namítá, že krajský soud postupoval nezákonně, když žalobu odmítl, neboť podmínky pro podání žaloby byly dány ke dni, kdy soud o věci rozhodoval (to už o odvolání stěžovatelky proti uvedenému rozhodnutí Městského úřadu v Bruntále bylo rozhodnuto). Krajský soud tak měl podle § 167 odst. 2 a § 154 odst. 1 o. s. ř., § 64 s. ř. s. k této skutečnosti přihlédnout a žalobu neodmítat, nýbrž věcně projednat.

Ze spisu pak vyplynulo, že dne 11. 8. 2003 podala stěžovatelka ke Krajskému soudu v Ostravě žalobu nazvanou: „Ochrana vlastnického práva k nemovitosti, uvedení stavby do souladu s územním plánem“. Usnesením ze dne 8. 12. 2003 byla krajským soudem vyzvána k odstranění vad tohoto podání. Výzvě vyhověla a konkretizovala úkony správních orgánů, proti nimž svou žalobu směřuje. Jednalo se o rozhodnutí Městského národního výboru v Bruntále ze dne 15. 12. 1988, č. j. Výst. 332/4-1959/88-Su, rozhodnutí Městského úřadu v Bruntále ze dne 7. 3. 1991, č. j. Výst. 332/1-89/91-Su a přípis Okresního úřadu v Bruntále ze dne 6. 8. 2002, č. j. RR-1156/02/Ká. Krajský soud následně vyzval Městský úřad v Bruntále k vyjádření, zda proti uvedeným rozhodnutím byla podána stěžovatelkou odvolání. Městský úřad k tomu sdělil, že proti oběma rozhodnutím podala stěžovatelka odvolání, a to až dne 5. 1. 2004. Rozhodnutím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 26. 3. 2004 pak bylo zamítnuto jako nepřipustné odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Městského úřadu v Bruntále ze dne 7. 3. 1991, č. j. Výst. 332/1-89/91-Su. Městský úřad přípisem ze dne 28. 5. 2004 sdělil krajskému soudu, že rozhodnutí Městského národního výboru v Bruntále ze dne 15. 12. 1988, č. j. Výst. 332/4-1959/88-Su, nenabylo dosud právní moci, neboť je proti němu podáno odvolání, o kterém dosud nebylo rozhodnuto. Krajský soud pak žalobu v části směřující proti dvěma uvedeným rozhodnutím odmítl jako předčasně podanou podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť stěžovatelka nevyčerpala řádné opravné prostředky, které zvláštní zákon připouští. V části směřující proti přípisu

Okresního úřadu v Bruntále byla žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť se nejednalo o rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tak musí v dané věci posoudit, zda stěžovatelka vyčerpala řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem ve smyslu § 68 písm. a) s. ř. s. či nikoliv. Podle uvedeného ustanovení je žaloba nepřipustná tehdy, když žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.

Stěžovatelka má za to, že řádné opravné prostředky vyčerpala, neboť ačkoli v době podání žaloby o odvolání rozhodnuto nebylo (navíc odvolání nebylo ani podáno), v době, kdy krajský soud o žalobě rozhodoval (dne 23. 9. 2004), bylo již její odvolání zamítnuto (dne 26. 3. 2004). Nejvyšší správní soud s tímto názorem nemůže souhlasit a odkazuje k tomu na svoje rozhodnutí ze dne 4. 3. 2004, č. j. 3 Ads 58/2003 - 32, kde konstatoval, že *nevyčká-li žalobce rozhodnutí odvolacího orgánu o řádném opravném prostředku a podá žalobu s konstatováním, že by odvolací orgán rozhodnutí správního orgánu prvního stupně stejně potvrdil, nenaplnil podmínku vyčerpání řádných opravných prostředků v řízení před správním orgánem uvedenou v ustanoveních § 5 s. ř. s. a § 68 písm. a) s. ř. s.; žaloba je nepřipustná*. Uvedené zdejší soud potvrdil i v rozhodnutí ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 98/2004 - 65, kde poukázal na to, že *podmíněnost vyčerpání opravných prostředků ve správním řízení před podáním žaloby k soudu [§ 5, § 68 písm. a) s. ř. s.] je nutno vnímat jako provedení zásady subsidiarity soudního přezkumu a minimalizace zásahů soudů do správního řízení. To znamená, že účastník správního řízení musí zásadně vyčerpat všechny prostředky k ochraně svých práv, které má ve své procesní dispozici, a teprve po jejich marném vyčerpání se může domáhat soudní ochrany. Soudní přezkum správních rozhodnutí je totiž koncipován až jako následný prostředek ochrany subjektivně veřejných práv, který nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy*.

Z uvedeného jednoznačně plyne, že podmínkou pro to, aby byla žaloba ve správním soudnictví přípustná a věcně projednatelná je skutečnost, že ještě před podáním žaloby musí být o opravných prostředcích, které zvláštní zákon připouští, příslušným správním orgánem rozhodnuto. Teprve poté je účastník řízení oprávněn podat žalobu ve správním soudnictví a to proti rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. V daném případě tomu však nebylo a krajský soud zcela oprávněně považoval žalobu za nepřipustnou podle § 68 písm. a) s. ř. s.

Pokud stěžovatelka poukazuje na § 167 odst. 2 a § 154 odst. 1 o. s. ř., které hodlá ve správním soudnictví prostřednictvím § 64 s. ř. s. použít, musí Nejvyšší správní soud poukázat na znění § 64 s. ř. s. (*Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení prvé a třetí části občanského soudního řádu.*). V daném případě hodlá stěžovatelka použít ustanovení o. s. ř., které stanoví, že rozhodující pro zjištění skutkového stavu věci je okamžik vyhlášení rozsudku, resp. usnesení, jímž bylo rozhodnuto o věci samé. Soud v občanském soudním řízení, pro který je toto ustanovení závazné, tak při dokazování zjišťuje skutečnosti, které tu byly v době zahájení řízení, ale přihlíží také ke všemu, co nastalo za řízení. a to až do vyhlášení rozsudku. Uvedené však nelze vztáhnout na řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle s. ř. s., neboť § 75 odst. 1 uvedeného zákona jednoznačně stanoví, že soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Toto ustanovení tak odráží specifika správního soudnictví,

kteřé přezkoumává akty veřejné správy zásadně k době jejich vzniku. Soudní řád správní tak má pro určení stavu, ze kterého soud při rozhodování vychází, vlastní ustanovení a § 154 odst. 1 o. s. ř. tak nelze použít. Pro usnesení se pak užije obdobně ustanovení o rozsudku - § 55 odst. 5 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné rovněž upozornit na to, že krajský soud sice správně považoval žalobu v části týkající se rozhodnutí Městského národního výboru v Bruntále a Městského úřadu v Bruntále za nepřipustnou ve smyslu § 68 písm. a) s. ř. s., avšak nesprávně ji pak odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (tedy jako podanou předčasně). K tomu zdejší soud poukazuje na svoje rozhodnutí ze dne 30. 4. 2004, č. j. 3 As 58/2003 - 51, kde uvedl, že *ochrany veřejných subjektivních práv ve správním soudnictví se lze domáhat teprve po vyčerpání řádných opravných prostředků, pokud je právní úprava připouští (§ 5 s. ř. s.). Svých práv se tedy žalobou proti rozhodnutí správního orgánu nemůže úspěšně domoci ten, kdo ve správním řízení proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně odvolání nepodal, s výjimkou případů, kdy rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu práv žalobce změněno k opravnému prostředku jiného. Taková žaloba je podle § 68 písm. a) s. ř. s. nepřipustná a soud ji z této příčiny po rozumu § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítne.*; (shodně viz rozhodnutí ze dne 18. 9. 2003, č. j. 4 As 27/2003 - 77, uveřejněno pod číslem 64/2004 Sb. NSS). Krajský soud tak měl žalobu odmítnout jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a nikoli jako předčasně podanou podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Uvedené pochybení však nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí a důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. neobstojí.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. října 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu